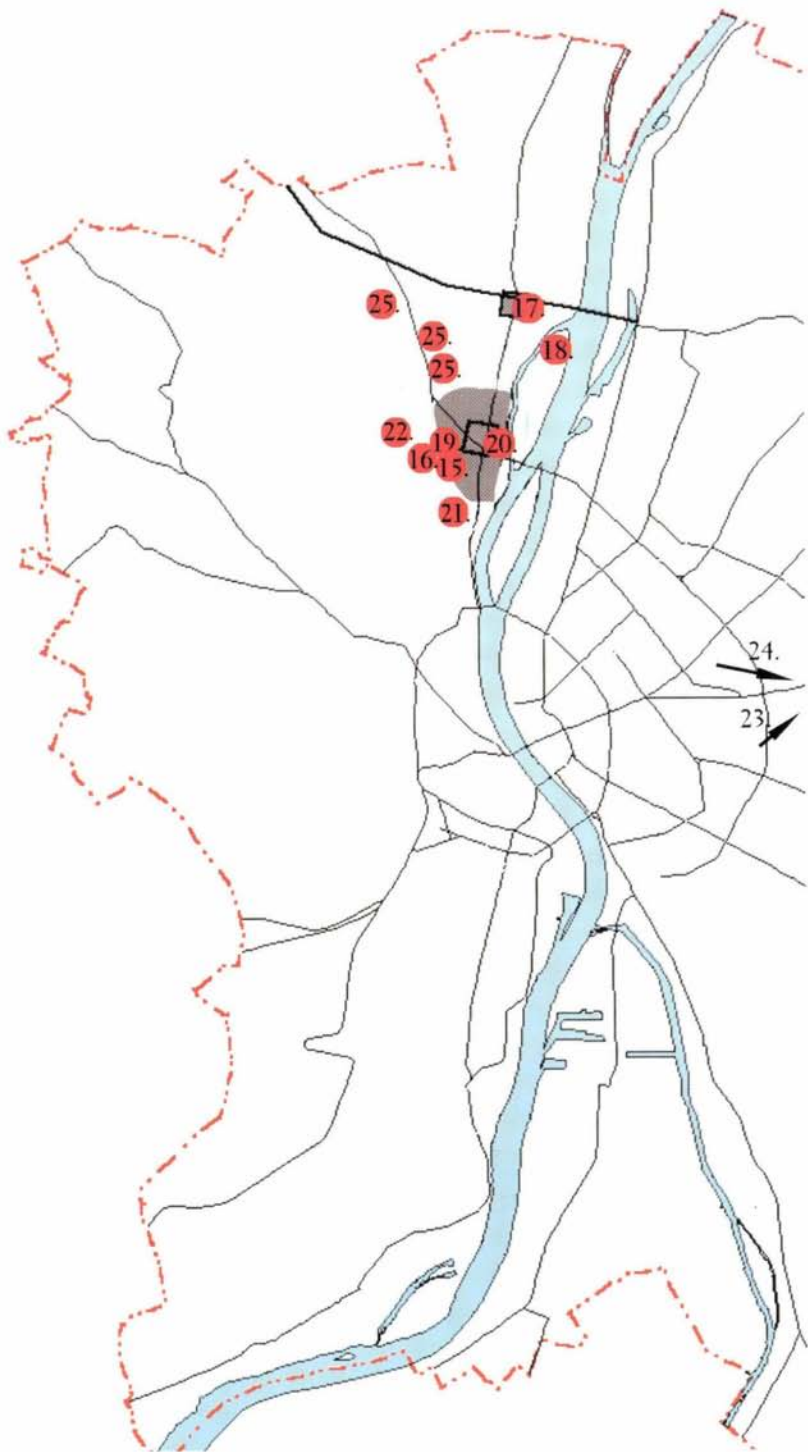


# AQUINCUM

*A BTM Aquincumi Múzeumának ásatásai  
és leletmentései 2001-ben*

*Excavations and rescue work at the  
Aquincum Museum in 2001*





# AQUINCUM

A BTM Aquincumi Múzeumának ásatásai  
és leletmentései 2001-ben

Excavations and rescue work at the  
Aquincum Museum in 2001

Budapest, 2002.

**Szerkesztő:**

Zsidi Paula

**Fordítás:**

Simán Katalin, Alice M. Choyke

**Rajz:**

Málik Éva, Hable Tibor, Csernus Erzsébet

**Fotó:**

Komjáthy Péter, Szilas Gábor, Reményi László, Gálné Tóth Csilla

**Geodézia:**

Busi György, Kovács Tibor, Vándor Andrásné

**Technikai szerkesztő:**

Kolozsvári Krisztián

**Edited by:**

Paula Zsidi

**Translation by:**

Katalin Simán, Alice M. Choyke

**Drawings by:**

Éva Málik, Tibor Hable, Erzsébet Csernus

**Photos by:**

Péter Komjáthy, Gábor Szilas, László Reményi, Csilla Gálné Tóth

**Surveying work by:**

György Busi, Tibor Kovács, Andrásné Vándor

**Technical assistance by:**

Krisztián Kolozsvári

**A külső borítón:**

Figurális bronz díszítmény (griff ?) a Vízivárosból

**Front cover:**

Figurative Bronze ornament (griffin ?) from the Víziváros

**Belső borítón elől:**

Az Aquincumi Múzeum jelentősebb ásatásai a 2001. évben

**Inside front cover:**

Excavations of the Aquincum Museum in 2001

**Belső borítón hátul:**

Az Aquincumi Múzeum kisebb leletmentései és szondázó jellegű feltárásai a 2001. évben

**Inside back cover:**

Test excavations and small-scale rescue operations of the Aquincum Museum in 2001

Budapesti Történeti Múzeum, 2002.  
Felelős kiadó: Dr. Bodó Sándor főigazgató

Budapest Historical Museum, 2002  
Editor-in-chief: Dr. Bodó Sándor, Director

A BTM Aquincumi Múzeumának ásásai  
és leletmentései 2001-ben

Excavations and Rescue Work at the  
Aquincum Museum in 2001

Kővágóné Szentirmai Katalin emlékére  
In memory of Mrs. Katalin Szentirmai Kővágó

Budapesti Történeti Múzeum  
Aquincumi Múzeum  
Budapest

Aquincumi füzetek  
8. szám

ISSN 1219-9419 (Aquincumi füzetek)  
ISSN 1219-9427 (Aquincum)

## TARTALOM

Bevezető a 2001. évi régészeti feltárásokhoz . . . . . 8  
(*Zsidi Paula*)

1. Feltárások az úgynevezett „helytartói villa” területén. . . . . 15  
(*R. Facsády Annamária*)

2. Néhány újabb sír az aquincumi katonaváros nyugati temetőjéből . . . . . 21  
(*Hable Tibor*)

3. Régészeti feltárások az aquincumi katonaváros területén. . . 29  
(*Madarassy Orsolya*)

4. Az aquincumi polgárváros ún. Symphorus mithraeumának hitelesítő feltárása . . . . . 38  
(*Zsidi Paula*)

5. Gerendaszerkezetű út az aquincumi polgárvárosi amphiteatrumtól északra . . . . . 49  
(*Láng Orsolya*)

6. Újabb kutatások a Római Strandfürdő területén . . . . . 54  
(*Láng Orsolya*)

7. Feltárások az aquincumi municipium körzetében . . . . . 59  
(*Lassányi Gábor*)

8. Kutatások a vízivárosi római tábor vicusának, illetve a középkori Gézavására (később Felhévíz) területén. . . . . 67  
(*H. Kérdő Katalin–Kovács Eszter*)

## CONTENTS

Introduction to the Archaeological Excavations in 2001 . . . . . 8  
(*Paula Zsidi*)

1. Excavations in the area of the so-called “Governor’s villa” . . . . . 15  
(*Annamária R. Facsády*)

2. Some recently unearthed graves from the western cemetery of the Aquincum Military Town . . . . . 21  
(*Tibor Hable*)

3. Archaeological excavations in the territory of the Aquincum Military Town . . . . . 29  
(*Orsolya Madarassy*)

4. Verifying excavation in the so-called Symphorus mithraeum of the Aquincum Civil Town . . . . . 38  
(*Paula Zsidi*)

5. A timber structure road north of the amphitheatre of the Aquincum Civil Town . . . . . 49  
(*Orsolya Láng*)

6. Recent research in the territory of the Római Open Bath . . . . . 54  
(*Orsolya Láng*)

7. Excavations in the area of the Aquincum municipium . . . . . 59  
(*Gábor Lassányi*)

8. Excavations in the territory of the vicus of the Víziváros Roman fort and the medieval Gézavására (later Felhévíz) . . . 67  
(*Katalin H. Kérdő–Eszter Kovács*)

- |   |   |
|---|---|
| <p>9. Újabb régészeti kutatások a Vízivárosban . . . . . 76<br/>(<i>H. Kérdő Katalin–Végh András</i>)</p> <p>10. Korabronzkori telepfeltárás Budapest-Albertfalván. . . . 81<br/>(<i>Endrődi Anna</i>)</p> <p>11. Római kori kutatások Albertfalván . . . . . 92<br/>(<i>Szirmai Krisztina</i>)</p> <p>12. Nagytétény-CAMPONA 2001 . . . . . 104<br/>(<i>Kocsis László</i>)</p> <p>13. Késő kelta falusias település feltárása Nagytétény határában. . 114<br/>(<i>Szilas Gábor</i>)</p> <p>14. Népvándorláskori körárok Rákoskeresztúrról . . . . . 131<br/>(<i>Szilas Gábor</i>)</p> <p>Az Aquincumi Múzeum kisebb leletmentései és szondázó jellegű feltárásai a 2001. évben</p> <p>15. Budapest, II. ker., Felhévi utca 7.-Ürömi utca 31. számú telken végzett feltárás. . . . . 136<br/>(<i>R. Facsády Annamária</i>)</p> <p>16. Budapest, III. ker., Szépvölgyi út 49-61. . . . . 136<br/>(<i>Kárpáti Zoltán</i>)</p> <p>17. Régészeti célú terepi megfigyelések az aquincumi polgárvárosban és territóriumán . . 138<br/>(<i>Láng Orsolya</i>)</p> <p>18. Újkori cölöpszerkezetű épít-</p> | <p>9. Recent excavations in the Víziváros.....76<br/>(<i>Katalin H. Kérdő–András Végh</i>)</p> <p>10. The excavation of an Early Bronze Age settlement at Budapest-Albertfalva..... 81<br/>(<i>Anna Endrődi</i>)</p> <p>11. Roman period Investigations at Albertfalva .....92<br/>(<i>Krisztina Szirmai</i>)</p> <p>12. Nagytétény-CAMPONA 2001 .....104<br/>(<i>László Kocsis</i>)</p> <p>13. The excavation of a late Celtic settlement at Nagytétény ..114<br/>(<i>Gábor Szilas</i>)</p> <p>14. Round ditches from the Migration Period in Rákoskeresztúr.....131<br/>(<i>Gábor Szilas</i>)</p> <p><i>Test Excavations and Small-scale Rescue Operations of the Aquincum Museum in 2001</i></p> <p>15. Excavations on the lot at Budapest II, 7 Felhévi Street - 31 Ürömi Street .....136<br/>(<i>Annamária R. Facsády</i> )</p> <p>16. Budapest III, 49-61. Szépvölgyi Street.....136<br/>(<i>Zoltán Kárpáti</i>)</p> <p>17. Archaeological field observations in the Aquincum Civil Town and its territory .....138<br/>(<i>Orsolya Láng</i>)</p> |
|---|---|



mény az Óbudai-sziget északi csúcsánál.....	142	18. Modern period post construction at the northern tip of Óbuda Island.....	142
( <i>Tóth J. Attila</i> )		( <i>Attila Tóth J.</i> )	
19. Budapest, III. ker., Kiscelli utca 75.....	144	19. Budapest III, 75 Kiscelli Street.....	144
( <i>Kirchhof Anita</i> )		( <i>Anita Kirchhof</i> )	
20. Budapest, III. ker., Hajógyár utca.....	145	20. Budapest III, Hajógyár Street.....	145
( <i>Németh Margit</i> )		( <i>Margit Németh</i> )	
21. Budapest, III. ker., Kecse utca 19-21. és Bécsi út 63.....	146	21. Budapest III, 19-21 Kecse Street and 63 Bécsi Road..	146
( <i>Hable Tibor</i> )		( <i>Tibor Hable</i> )	
22. Budapest, III. ker., Perényi köz 13/b.....	147	22. Budapest III, 13/b Perényi Way.....	147
( <i>Kirchhof Anita</i> )		( <i>Anita Kirchhof</i> )	
23. Budapest, XVII. ker. Rákoskeresztúr-Cséktút utca.....	147	23. Budapest XVII, Rákoskeresztúr-Cséktút Street.....	148
( <i>Horváth M. Attila – Kovács Eszter</i> )		( <i>Attila Horváth M. – Eszter Kovács</i> )	
24. Budapest, XVII. ker., Kis Károshíd utca.....	149	24. Budapest XVII, Kis Károshíd Street.....	150
( <i>Szilas Gábor</i> )		( <i>Gábor Szilas</i> )	
25. Lelőhely-bejárások és régészeti örökségünk védelme.....	150	25. Site surveys and the protection of the archaeological heritage.....	151
( <i>Lassányi Gábor</i> )		( <i>Gábor Lassányi</i> )	
A 2001. évi feltárások közreműködői.....	155	Participants in the Excavations in 2001.....	155
A 2001. évi feltárások megbízói és támogatói.....	159	Employers and Patrons of the Excavations in 2001.....	159
Az Aquincumi Múzeum munkatársainak 2001-ben megjelent publikációi.....	161	Publications by the Staff of the Aquincum Museum in 2001.....	161

## Bevezető a 2001. évi régészeti feltárásokhoz

A 2001. évben sem csökkent a fővárosban a beruházások üteme, ennek következtében a régészeti feltárások száma továbbra is a korábbi évek szintjén mozgott. A feltárások többsége teljes felületre kiterjedő, megelőző feltárás volt, bár a próbafeltárások száma növekedett. Jelentősen nőtt a korábbi évekhez képest a régészeti megfigyelések száma, mely két okra vezethető vissza. Az egyik a fővárosi közműhálózat fejlesztésével összefüggő ún. vonalas létesítmények földmunkáinak folyamatos megfigyelése (csatomaárkok, kábeltévé árkai, stb., lásd a kisebb jelentéseket e kötetben). A régészeti megfigyelésekből származó információk gyarapodását elősegítette a régészetileg védett, illetve régészeti érdekeltéggű területek állapotának folyamatos ellenőrzése, melyet a 2001. év októberében életbe lépett új, a kulturális javak védelméről szóló LXIV. törvény a területileg illetékes múzeumok számára elő is ír. Részben az új törvény megjelenése adott ismét lehetőséget újabb, veszélyeztetett helyzetbe került lelőhelyek védetté nyilvánítására. Ezek a lelőhelyek elsősorban a budai hegyvidéken megindult építkezési hullám miatt

## Introduction to the archaeological excavations in 2001

The pace of investment is showing no signs of slackening in the capital in 2001. As a consequence, the number of the archaeological excavations attained the same levels as in former years. Most of the excavations covered the entire surface of the investments they preceded, and a growing tendency could be observed at test excavations. The number of archaeological observations has significantly increased as compared to previous years, which can be explained by two factors. One is the continuous observation of the so-called linear establishments linked to the development of the public utilities in the capital (sewer ditches, trenches for cable TVs etc) (See the shorter reports in this volume). The regular checking of the condition of the archaeologically protected or interesting territories also contributed to the accumulation of information gathered from archaeological observations. These checks are obligatory for the territorially responsible museum in the spirit of law LXIV on the protection of the cultural heritage, which came into force in October 2001. It was

kerültek veszélyeztetett helyzetbe, s általában római kori villagazdaságokhoz tartozó emlékeket rejtenek.

Az új törvény új kereteket is adott a régészeti örökségvédelmi munkának. A múzeum korábban szakhatósági jogkörrel rendelkezett a régészetiileg védett és régészeti érdekelttégek esetében számos eljárás során (építési engedélyezés, keretszabályozási terv készítése, használatbavételi engedély, stb.). Most ez a jogkör a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalhoz került, amely regionális irodái útján látja el ezt a feladatot, s tartja a kapcsolatot a területileg illetékes múzeumokkal. Budapest, tekintettel a régészeti feltárások nagy számára, önmaga igényel egy regionális irodát. Az új törvény a korábbinál szigorúbban szabályozza a feltárás feltételeit, ami az ásatások előkészítő fázisának időtartamát – a korábbi időszakéhoz képest – némileg megnöveli. A törvény hatásáról a gyakorlati munkára, csak a 2002. év tapasztalatai után számolhatunk be.

A 2001. évi régészeti kutatások – az aquincumi topográfia rendjét figyelembevéve – az alábbi fővárosi helyszíneken folytak:

#### **Az aquincumi polgárváros és környezete**

III. Záhony u. 4. Hajnóczy (volt MHSZ) épület (*Láng Orsolya*)

partly the new law that gave us the opportunity to put further endangered sites under protection. Most of these sites were threatened by the construction wave in the Buda hills, where the remains of Roman period villa farms can be usually expected.

The new law offered new frameworks for the protection of the archaeological heritage. Formerly, the museum could operate as an authority in the case of archaeologically protected and archaeologically interesting territories in numerous bureaucratic procedures (construction permits, preparation of general regulation plans, permit to put a territory to use etc). Now, the Office of Cultural Heritage disposes these rights. The Office operates and keeps contact with the territorially responsible museums through regional offices. Budapest needs a separate regional office because of the large number of excavations. The new law regulates the conditions of excavations more rigorously, which somewhat draws out the preparatory phase of the excavations as compared to past experiences. It will take a year until we know exactly what effect this new law will have on the practical side of work.

In 2001, archaeological excavations were conducted at the following sites in Budapest, listed here

- III. Szentendrei út 139. (Symphorus mithraeum) (*Zsidi Paula*)
- III. ker. Pók u.-i lakótelep (*Láng Orsolya*)
- III. ker. Szentendrei út – Rozália u.- Sajtoló u.- Ringató u. – Zsófia u.- Gladiátor u. (*Láng Orsolya*)
- III. ker. Záhony u. – Sujtás u. – Gázgyári lakótelep (*Láng Orsolya*)
- III. ker. Óbuda – sziget, északi csúcs (*Láng Orsolya – Tóth J. Attila*)

#### **Aquincumi legiotábor és katonaváros**

- III. Vályog u. 6. (*Madarassy Orsolya*)
- III. Bécsi út 125. (*Madarassy Orsolya*)
- III. Szőlő u. 22. (*Madarassy Orsolya*)
- III. Fényes Adolf u. 4. (*Madarassy Orsolya*)
- III. Lajos u. 112. (*Madarassy Orsolya – Németh Margit*)
- III. Kiscelli u. 75. (*Németh Margit – Kirchhof Anita*)
- III. Fő tér – Hajógyár utca (*Németh Margit*)

#### **Aquincumi territórium területe**

- II. Felhévizi u. 7. (*R. Facsády Annamária*)
- III. Szépvölgyi út 41. több telekrész (*R. Facsády Annamária*)
- III. Szépvölgyi út 49-61. (*R. Facsády Annamária*)

according to the topographic system of Aquincum:

#### **The Aquincum Civil Town and its environment**

- III 4 Záhony Street, Hajnóczi (former MHSZ) building (*Orsolya Láng*)
- III 139 Szentendrei Road (Symphorus mithraeum) (*Paula Zsidi*)
- III Pók Street housing district (*Orsolya Láng*)
- III Szentendrei Road - Rozália Street - Sajtoló Street- Ringató Street – Zsófia Street - Gladiátor Street (*Orsolya Láng*)
- III Záhony Street - Sujtás Street - Gázgyári (Gas Factory) housing district (*Orsolya Láng*)
- III Óbuda Island, northern tip (*Orsolya Láng – Attila Tóth J.*)

#### **Aquincum Legionary Fortress and Military Town**

- III 6 Vályog Street (*Orsolya Madarassy*)
- III 125 Bécsi Road (*Orsolya Madarassy*)
- III 22 Szőlő Street (*Orsolya Madarassy*)
- III 4 Fényes Adolf Street (*Orsolya Madarassy*)
- III 112 Lajos Street (*Orsolya Madarassy – Margit Németh*)
- III 75 Kiscelli Street (*Margit*)

- III. Bécsi út 56. (*Hable Tibor*)
- III. Bécsi út 63. (*Hable Tibor*)
- III. Kecse u. 19-21. (*Hable Tibor*)

#### Az aquincumi villaövezet területe

- III. Kunigunda u. 39. (*Lassányi Gábor – Zsidi Paula*)
- III. Perényi köz 13/b. (*Kirchhof Anita-Kárpáti Zoltán*)
- III. Kisbojtár u. 19907/6. (*Kirchhof Anita – Láng Orsolya*)
- III. ker. Kisbojtár u. 8. (*Láng Orsolya*)

#### Aquincumon kívüli táborok és települések, limes menti beépítettség

- II. Tölgyfa u. 3 – Henger u. 2. (*H. Kérdő Katalin – Kovács Eszter – Szilas Gábor*)
- II. Medve u. 5-7. (*H. Kérdő Katalin – Végh András*)
- XI. Albertfalva, Hunyadi János út (*Szirmai Krisztina – Beszédes József – Endrődi Anna*)
- XI. Campona u. 1. (*Szirmai Krisztina–Beszédes József–Szilas Gábor*)

A fenti lelőhelyeken kívül ős- és népvándorláskori kutatások folytak az alábbi helyszíneken:

- XVII. Kiskáros-híd u. (*Szilas Gábor*)
- XVII. Csékút u. (*Horváth M. Attila – Kovács Eszter*)

#### *Németh – Anita Kirchhof*

- III Fő tér (Main Square) – Hajógyár Street (*Margit Németh*)

#### The area of the Aquincum territorium

- II 7 Felhévizi Street (*Annamária R. Facsády*)
- III 41 Szépvölgyi Road, parts of several lots (*Annamária R. Facsády*)
- III 49-61 Szépvölgyi Road (*Annamária R. Facsády*)
- III 56 Bécsi Road (*Tibor Hable*)
- III 63 Bécsi Road (*Tibor Hable*)
- III 19-21 Kecse Street (*Tibor Hable*)

#### The area of the Aquincum villa district

- III 39 Kunigunda Street (*Gábor Lassányi – Paula Zsidi*)
- III 13/b Perényi Lane (*Anita Kirchhof*)
- III 19907/6 Kisbojtár Street (*Anita Kirchhof – Orsolya Láng*)
- III 8 Kisbojtár Street (*Orsolya Láng*)

#### Forts and settlements outside Aquincum, constructions along the limes

- II 3 Tölgyfa Street – 2 Henger Street (*Katalin H. Kérdő*)
- II 5-7 Medve Street (*Katalin H. Kérdő*)
- XI Albertfalva, Hunyadi János

Nemcsak mennyiségi, hanem szakmai szempontból is eredményes évként értékelhetjük a 2001. ásatási szezont. Számos új lelőhellyel gazdagodtunk, több területen volt alkalmunk korábbi kutatásokat hitelesíteni, illetve tovább bővültek ismereteink az aquincumi topográfiáról. Az ismert aquincumi topográfiát kiegészítő adatokat elsősorban a katonaváros területének feltárásai eredményezték. Ugyancsak új építéstörténeti információkat nyertünk a polgárváros déli városfalának körzetéből és az úgynevezett Symphorus mithraeum épületéről. Ipartörténeti emlékek feltárásával bővíthettük a korábbi topográfiai adatokat a katonaváros déli részéből. Az Aquincumtól délre lévő limesszakaszon, a vízivárosi tábor és körzetének feltárása több ponton is új eredményt hozott. Sikerült a táborhoz tartozó vicus kiterjedésének északi szélét valószínűsíteni, valamint a település 2-3. századi periódusához tartozó fürdőépület egy részét feltárni.

Az elmúlt évek egyik szenzációjaként értékelhető albertfalvi kutatások ebben az évben folytatódtak (lásd Szirmai Krisztina cikkét e kötetben). A 2001. év egyik legizgalmasabb feltárásaként számontartható ásatás számos új adatának ellenére sem csökkent a megoldásra váró kérdések sora, az auxiliaris tábor

Road (Krisztina Szirmai – József Beszédes)

- XI 1 Campona Street (Krisztina Szirmai–József Beszédes–Gábor Szilas)

The excavation season of 2001 was successful in respect to quantity as well as from a scientific point of view. Numerous new sites have been explored, we could verify data from former excavations in several areas, and new information could be gathered about the topography of Aquincum. The latter data came mainly from the excavations in the Military Town. Information on construction history was gathered from the environment of the southern town wall of the Civil Town concerning the building of the so-called Symphorus *mithraeum*. Industrial historical monuments were unearthed in the southern part of the Military Town. The excavations conducted in the Viziváros fort and its environment on the *limes* stretch south of Aquincum, yielded new results in several spots. We could locate, with great certainty, the northern boundary of the vicus built up around the fort, and unearth a part of the bath from the 2<sup>nd</sup>-3<sup>rd</sup> century phase of the settlement.

The excavations at Albertfalva, which brought sensational results in the past years, were continued this year (see Krisztina Szirmai's article in

vicusától délnyugatra előkerült objektum(ok)-kal kapcsolatosan. A feltárást nehezíti, hogy a többségében amúgy is múlandó anyagból készült építmény(ek) (fa-föld konstrukció), a terepadottságok következtében vagy lepusztultak, vagy nehezen megközelíthetők. A szóbanforgó, nagyobb kiterjedésű védmű elemeiként értelmezhető árkok ugyanis egy magasan fekvő kiemelkedés nyugati szegélyén húzódnak. Tőlük keletre, az egykori domb magaslatán a római kori objektumok az erózió következtében – kevés kivétellel – megsemmisülhettek. A nyugati oldalon pedig az árkokat egy jelentős szintesítés követi, s az itt nyomokban fellelhető konstrukciós nyomokat méteres vastagságú, a mélyfekvésű, vizenyős területekre jellemző tömör, beiszapolódott humuszos réteg fedi. A feltárást végzett, és még értékelés alatt álló archaeometriai vizsgálatok várhatóan segítenek a védművel körülvevett, feltételezett objektum kiterjedésének, rendeltetésének, valamint a tábor és a vicus építéstörténetével való kapcsolatának megítélésében.

Az albertfalvi feltárások másik szenzációja a kedvező földrajzi adottságokat kínáló területen megtelepedő, kora bronzkori népesség telepének feltárása volt. Ugyancsak a Duna jelentőségét húzza alá, mint

this volume). The excavations, which proved to be the last year's most exciting ones, yielded many new data. Never-the-less, we still do not have the answer to the numerous questions regarding the feature(s) found southwest of the vicus of the auxiliary fort. The excavations are rendered difficult by the fact that the structure(s) were made of perishable materials (earth-wood constructions) which have either been eroded or they are difficult to get at. Namely, the long ditches which were recovered, which can be interpreted as elements in a larger defensive system, are situated along the western rim of a high elevation. East of them, on the top of the former hill, nearly all the Roman features have been destroyed by erosion. On the western side, a significant fall-off in the level follows the ditches, and the construction traces still found in spots are covered by a one-meter thick compact, muddy humus layer, characteristic of deep lying waterlogged territories. The archaeometric analyses carried out in the course of the excavation, which are being evaluated at the moment, will probably help the archaeologists estimate the extent and function of the feature surrounded by the defense work, and determine its relation to the construction history of the fort and vicus.

fontos telepítőtényezőt, a Nagytétényben feltárt, későkelta település is. A korábban teljesen ismeretlen, nagyterjedésű telep feltárásának eredményeképpen fontos települési szerkezeti adatokat nyerhettünk, valamint teljesen új ismeretekkel gazdagodhattunk a terület településtörténetére vonatkozólag, a római foglalatást közvetlenül megelőző időszakból.

A feltárások topográfiai-kronológiai eredményei mellett a múzeum gyűjteményét is gazdagítottuk több, egyedi muzeális értékű tárggyal. Az Aquincumi Múzeum gyűjteményében művészi értéke miatt egyedülálló *niello* díszes *strigilis*, vagy a helyi kőfaragás magas szintjéről tanúskodó *eraviscus* nőt ábrázoló szoborfej, – a korábbi évek hagyományának megfelelően – látható a múzeum állandó kiállításának részeként, a 2002. kiállítási évadban.

Zsidi Paula

The other sensation of the excavations at Albertfalva was the discovery of a village of an early Bronze Age population who had settled there to take advantage of the favorable geographical setting. The late Celtic settlement unearthed at Nagytétény also emphasizes the significance of the Danube as an important factor in choosing a territory for settlement. As the result of the excavations at this previously unknown, large settlement, we could obtain data on the settlement structure and the settlement history of the territory just before the arrival of the Romans.

The excavations yielded topographic-chronological results and also enriched the collection of the museum with several valuable, unique objects. The *strigilis* with *niello* ornamentation is a unique piece in the collection of the Aquincum Museum and reflects a high artistic value. The head of the statue of a Eraviscan woman attests to the high standard of local stone carving. These objects, following the tradition of the previous years, can be seen in a temporary display in the permanent exhibition of the museum during the 2002 exhibition season.

Paula Zsidi